

цілої будови звірити.

Де є однакові умовини, там і наслідки мусять бути однакові, отже маємо: по однім боці громаджене великих богатств, а по другім нужда робітників, наємна неволя, гноблене має через горстку богачів-власителів і всі з того виходячі наслідки.

І дійсно бачимо, що противенства і класова боротьба, що кипять в Німеччині, розбурхують цілу Европу. Зл. Державн. Австралію і т. д. В Европі, від Росії аж до Португалії, від Балканів, Угорщини, Італії аж до Англії та Ірляндії, панує той сам дух незадоволення, виступають на яв ті самі признаки суспільного кипіння, загального невдоволення і розкладу. Хоч сі течії у своїх внішних проявах є неоднакові, відповідно до степеня розвитку, людської вдачі і форм політичного устрою, — однак в засаді вони всюди є тотожні. Їх причиною є глибокі суспільні противенства. Вони з кождим роком заострюють ся чимраз більше, з кождим роком кипіння і незадоволене проникають чимраз глибше в суспільний організм, аж нарешті якнийсь випадок, може й не значний на позір, спричинить вибух, який з корістю блискавки розширнить ся на цілий світ і покличе всіх у боеві ряди.

Боротьба нового світа зі старим вже вибухла. На овиді виступають маси, обявляєть ся сила освіти, якої світ не бачив до тепер в ніякій боротьбі, якої не побачить вже ніколи в подібнім бою. Бо се є остання суспільна боротьба. При заході XIX-го століття бачимо, що ся боротьба наближаєть ся до останньої своєї фази — до побіди нових ідей.

Нове суспільство уладить ся на міжнародній підставі. Її люди збрататься, подадуть собі вза-